

Ἡ οὐσία τῆς Σωκρατικῆς μεθόδου εἶνε νὰ κάμνη κανεὶς καλοὺς ὀρισμοὺς γιὰ νὰ μπορεῖ κατόπιν νὰ τοὺς ἐφαρμόσῃ μὲ ἀκριβεία εἰς ὅλες τὶς ἰδιαίτερες περιπτώσεις του. Γνωρίζοντας τί εἶνε δικαιοσύνη καὶ ἀρετὴ καὶ ἀνδρεία εἶνε πρᾶγμα χρήσιμο, ὄχι γιὰ νὰ βεβαιώσουμε ὅτι ὁ Ἀριστείδης εἶνε δίκαιος, ὁ Πλάτωνας ἐνάρετος καὶ ὁ Λάχης ἀνδρεὺς ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ γίνουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι δίκαιοι, ἀνδρεῖοι καὶ ἐνάρετοι. Ἡ ἐπιστήμη εἶνε ἓνα ἄθροισμα ὀρισμῶν πού ἡ ἀξία τους ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν μέθοδόν μας. Ἡ ζωὴ ὅπως ἡ ἐπιστήμη ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα ἄθροισμα ὀρισμῶν πού δίνουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι εἰς τοὺς ἑαυτοὺς μας καὶ πού ἀποφασίζουν εἰς τὸν τρόπο τῆς ζωῆς μας. Καθορίζοντας κανεὶς μόνος του μ' ὅλη τὴν ἀλήθειαν τὸν ἑαυτό του, δηλαδὴ καθορίζοντας τί πρέπει νὰ εἶνε καὶ τί δὲν εἶνε ἀκόμα, γιὰ νὰ εἶνε μιὰν ἡμέραν, εἰς αὐτὸ συνίσταται ἡ μεθοδικὴ καὶ ἠθικὴ ζωὴ καὶ ἡ σοφία.

(ἀκολουθεῖ).

ΠΕΤΡΟΣ ΖΗΤΟΥΝΙΑΤΗΣ

→ ~~ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ~~ ←

ΔΥΟ ΑΝΕΚΔΟΤΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Πρὸς τὸν Γεώργιον Μαρκορεῖ

(Ὁ κ. Γ. Ροντάκης εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς στείλῃ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου μένει, δύο ἀνέκδοτες ἰταλικῆς ἐπιστολῆς τοῦ Σολωμοῦ, τὶς ὁποῖες προσφέρουμε ἑστὸς ἀναγνώστῃς μας μεταφρασμέναι εἰς τὴν γλῶσσάν μας. Ὁ κ. Ροντάκης μαζὶ μὲ τὶς ἐπιστολὰς αὐτὰς μᾶς στέλνει καὶ τὰ ἐξῆς:)

Ἀξιότιμοι φίλοι Κύριοι

Ἡ ἀξιότιμη δέσποινα κ. Αἰμιλία Φωκᾶ, κόρη τοῦ πολὺκλαστοῦ φίλου μου Καλοσγούρου, εἶχε τὴν τιμητικὴν καλωσύνη νὰ μοῦ ἐμπιστεθῇ διάφορα ἀνέκδοτα γράμματα τοῦ Σολωμοῦ καὶ Πολυλά. Ἐπειδὴ νομίζω ὅτι εἶνε ἀπαραίτητο νὰ δημοσιευθοῦν τοῦλάχιστο σήμερον ἐκεῖνα τοῦ πρώτου, πού ἀποσπάσματα, ἀν δὲν σφίλλω, ἐδημοσίεψε ἄλλοτε ὁ Καλοσγούρος ἐστὶν «Ἐστία», ὡς τὰ στέλνω κτλ....

Σὰς χαιρετῶ φιλικώτατα
ΡΟΝΤΑΚΗΣ.

Ἀγαπητὴ Γιώργη

27 Σεπτεμβρίου 1830

Νὰ μὴ μ'εὐχαριστοῦν τὰ νέα σου; Παραμύθια! Παραμύθια! Μὲ ἀπληστα

μάτια τὰ διάτρεξα μάλιστα καὶ τὰ διάβασα μὲ τὴν ἴδιαν εὐχαρίστησι τοῦ διαβάζει κανεὶς ἓνα ἐξάισιο καλοτυπωμένο βιβλίον. Κ' ἔτσι θὰ κάνω πάντα. Τὸ παιδί ἐκεῖνο μὲ τὴν ὠραία καὶ εὐτολμη κεφαλὴν, ἀπὸ ἕμερα σὲ ἕμερα τὸ περίμενα, μέσα ἴσθι σκοτεινὴ μου φωνὰ καὶ ἔμεινα μὲ λύπη μου ἀπατημένος ἴσθιν ἐλπίδα μου. Ἀλλ' εὐχαριστιέμαι νὰ πιστεύω πῶς δὲν θὰ βρεθῶ ἀπατημένος σὲ μὴν ἄλλην ἐλπίδα τοῦ γι' αὐτὸ τρέφω· καὶ σ' αὐτὸ ἔχω γιὰ ἐγγύησι καὶ τὴ φυσιογνωμία του ἐκείνη καὶ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ σεῖς θὰ ξέρετε νὰ τοῦ δώσετε. Τὴν πρώτην φορὰ τοῦ θὰ γυρίσης (ὡς εἶνε γρήγορα αὐτὸ) ἢ Ἐλενίτσα κ' ἐκεῖνο, θάλλοθῶν ἐδῶ, σ' ἔμένα· καὶ θὰ βροῦν κι' ἄλλα παιδάκια· καὶ θὰ τὸ στρώσουν ἴσθι χορὸ ὅλα· καὶ θὰ κάνουνε τρέλλες, ὅσες θὰ θελήσουν· καὶ ἐγὼ θάμαι ἀνάμεσά τους!

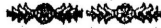
Καὶ σὺ τί κάνεις; Γράφεις τίποτε; Εἶνε ἀλήθεια γλυκὸ, μέσα ἴσθι γαλήνη τοῦ μικροῦ του δωματιοῦ κανεὶς νὰ ἐκφράξῃ ὅ,τι ἢ καρδιά του μέσα τοῦ ὑπαγορεύῃ· ἀκόμα καὶ ἢ ἰδέα τοῦ ἐπαίνου ὅταν παρούσα εἶνε καὶ περισσὴ, ταραξίει ἐκείνη τὴν ἡδονὴν καὶ μερικὲς φορὲς σπρώχνει κι' ὅλας νὰ κάνῃ κανεὶς χειρότερα. Ἡ ἡδονὴ ἐκείνη πρέπει νὰ εἶνε ἀγνή!

Πόσο χαίρουμαι τοῦ δὲν σὲ βασανίζει ἢ ἰδέα κανενὸς **νέου εἶδους!** Ἐ! Κακότυχοι ποῦμαστε! Ἄν ἢ φύσις θελήσῃ, πάει καλὰ ἢ δουλειά, ἀν ὄχι, ὅσο καὶ νὰ γυρεύῃ κανεὶς ν' ἀλλάξῃ δρόμο, δὲν θὰ κάνῃ ἄλλο παρὰ ν' ἀλλάξῃ τρόπο ἴσθι νὰ λαθεύεται· ἔτσι τοῦ ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκεται ἴσθιν περίπτωσι τοῦ εὐγενοῦς ἐκείνου τοῦ ἐπροσπαθοῦσε νὰ προφέρῃ τὴ λέξι **Ciance** (1), καὶ δὲν ἦτανε τρόπος νὰ μὴ τὴν προφέρῃ πάντα **Τσιάντζιε**, μ' ὅλον τοῦ εἶχε μείνει καμμιὰ δεκαριά χρόνια ἴσθιν Τοσκάνα. Εἰδοποιήμενος ἀπὸ τὰ γέλοια τῶν ἄλλων τοῦ τὸ πρᾶγμα δὲν ἐπήγαινε καλὰ, γύρεψε ν' ἀλλάξῃ πορεία καὶ εἶπε **Τσιάντζιε**· ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ γέλοια αὐξάναν μὲ τὴ μεγαλειότερη δύναμι, ἐπειράθη νὰ ἐγγίση τὸ ἀκρωτήριο τῆς Καλῆς Ἐλπίδος κ' εἶπε **Τζάντζιε**. Κ' ἔτσι, ἐνῶ οἱ φίλοι του ἦσαν πνιγμένοι ἀπὸ τὰ γέλοια, ὁ κακότυχος ἐννοίωσε τοῦ ἐπεφτε ἀπὸ συμφορὰ σὲ συμφορὰ· γιὰ νὰ κάνῃ ἕστερα τὴν τελευταία ἀπόπειρα, (τὴν τελευταία τοῦ τοῦ ἔμεινε, καθὼς βλέπεις κίτρινος ἴσθι πρόσωπο, ἐφώνησε **Τζάντζιε** Ἐξακολουθεῖ ἐκεῖνος νὰ τὸ λέη, κ' οἱ ἄλλοι νὰ γελοῦν.

Θά εἶνε γιὰ σένα εὐχάριστο νὰ πῆς τοὺς χαιρετισμούς μου ἴσθιν Κύριο

(1) ἴσθι λέξι **Ciance**, τοῦ σημαίνει φλυαρίει τὸ C τῆς συλλαβῆς Ci, δὲν σημειώνεται ἴσθι γραφῆ μας οὔτε μὲ τὸ **τσ** οὔτε μὲ κανένα ἄλλο γράμμα μας. Τὸ ο τὸ ὁποῖον πρὸ τοῦ a, o, u, εἶνε σκληρόφωνο ἴσθιν Ἱταλικῆ, πρὸ τοῦ e καὶ τοῦ i μαλακάνει καὶ γίνεται γλυκύτερο καὶ ευστότερο ἀπὸ τὸ **τσ** τοῦ μεταχειριζόμεσθε ἐμεῖς λανθασμένα. Τὸ **τσ** καὶ τὸ **τζ**, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, εἰμπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθοῦν γιὰ τὸ Ἱταλικὸ Z.

Κόμη Τοζέττη ! Θά εἶνε γιὰ κείνον εὐχάριστο νά τοὺς δεχθῆ ; Φιλῶ 'στὸ χέρι τὴν εὐγενικώτατη Δέσποινα καὶ τὰ παιδούλια ὅλα 'στὸ μέτωπο. Θέλω γὼ ὕστερα ν' ἀγαπᾶς τὸν Σωμερίτη. Χαιρετῶντας τὸν ἀπὸ μέρος μου πές του πῶς θέλω ν' ἀγαπᾶ ἐσένα κ' ἐμένα . Καὶ θέλω ὕστερα, (καὶ αὐτὸ τὸ τρίτο θέλω πάρε το ὡς τίπο διαθήκης) θέλω, λέγω, νά κάνης μὲ θερμὴ ψυχὴ τὸ Σημεῖο τοῦ ἁγίου Σταυροῦ κάθε φορὰ ποῦ θά συντυχαίνης τ'ς «Σκιᾶς Ἑβραίου».



Αγαπητὲ Γιώργη.

Κέρκυρα 5 Ἀπριλίου 1831

Κάποιος μ' ἔκανε νά πιστεύσω πῶς μέσα 'στὴ βιβλιοθήκη σου εἴμπορεῖ νά ἔχης τὸν Μαντζόνι. Ἐγὼ, καθὼς ξέρεις, δὲν γνωρίζω κανένα ἐδῶ, ὥστε ἂν τὸν ἔχεις διάταξε νά μοῦ τὸν δώσουν. Ἐνα κακογραμμένο βιβλι-αράκι τοῦ Μπεκκάρια γιὰ τὸ ὕφος, ἔχει μερικὲς σκέψεις ποῦ ποθῶ νά ξαναειδῶ. Ἄν δὲν τὸ ἔχης δανείσου το (σὺν νά τῷθελεις γιὰ σένα) ἀπὸ τὸν Δελβινιώτη ποῦ τὸ ἔχει, καὶ στείλε μου το μὲ τὸ ταχυδρομεῖο, γιὰτὶ πολὺ μ' ἐνδιαφέρει νά τὸ ξαναδιαβάσω. Γρίγωρα θά σοῦ τὸ στείλω πίσω.

Θά σὲ ξαναειδῶ γρίγωρα, Γιώργη μου, ἢ ὄχι; Τὸ κακόμοιρο τὸ δωματάκι μου δὲν βλέπει τὴν ὥρα διάπλατα ν' ἀνοιχθῆ· ἐννοεῖται ὅμως πῶς μόλις θάχη ἢ μὴ ἐκεῖνος ποῦ περιμένω, ὁ ἀγαπητότατος ξένος, πρέπει εὐθύς νά διπλασιασθοῦν οἱ σίρτες. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ποῦ δὲν ζῆ καλὰ κανεῖς παρὰ μόνος. Πάντα μοῦκανε ἐντύπωση, ἀπὸ ὅταν ἀκόμα ἤμουνα παιδί, ὁ κουτσὸς ἐκεῖνος Θεὸς ποῦ τὸν πέταξε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἢ μητέρα του καὶ ποῦ ἐκαθότανε 'στὴν ἀγκαλιὰ τῆς θάλασσας, δουλεύοντας χωρὶς νά τὸν ἔβλεπε κανεῖς καὶ χωρὶς ἄλλο ν' ἀκουε γύρω ἀπὸ τὴ σπηλιὰ του, ἐξὸν ἀπὸ τὴ βοή τοῦ ἀπέραντου Ὀκεανοῦ.

Χαιρετῶ καὶ φιλῶ τὰ μικρούλια· σέβομαι καὶ τιμῶ τὴν Κυρία, κ' ἐσένα παρακαλῶ νά ἀγαπᾶς.

Τὸν φίλο σου.
Διονύσιος Σολωμὸς.
(Μετ. Γ. Λαμπελέτ)

